

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นในชั้นหลักการ
เรื่อง ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมันเชื้อเพลิง

๑. หลักการและเหตุผล

กรมธุรกิจพลังงานได้ดำเนินการทบทวนและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและการปฏิบัติงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมันเชื้อเพลิงปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน การยกระดับการและเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแล การตรวจสอบ และการปฏิบัติของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความไม่เป็นเอกภาพในการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงการส่งเสริมความปลอดภัยในการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง และลดภาระหรือความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทบทวนและปรับปรุงกฎหมายบรรดาดังกล่าวให้มีความเหมาะสม เป็นเอกภาพ มีมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเหมาะสมกับบริบทการกำกับดูแลในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแล

ในการนี้ กรมธุรกิจพลังงานจึงเปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อเสนอแนะไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงร่างกฎหมายให้มีความเหมาะสม ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๒. สภาพปัญหาและความจำเป็น

๒.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้บังคับในปัจจุบันมีจำนวนรวม ๗ ฉบับ ได้แก่

(๑) กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมันและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน และหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๖

(๒) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง คุณสมบัติและคุณวุฒิของผู้ทดสอบและตรวจสอบถึงก๊าซหุงต้ม ถึงเก็บและจ่ายก๊าซ ถึงขนส่งก๊าซ ระบบท่อก๊าซ และอุปกรณ์ และการออกใบรับรองให้เป็นผู้ทดสอบและตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๕๖

(๓) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง คุณสมบัติและคุณวุฒิของวิศวกรทดสอบและตรวจสอบถึงเก็บและจ่ายก๊าซ ถึงขนส่งก๊าซ ระบบท่อก๊าซ และอุปกรณ์ก๊าซธรรมชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

(๔) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การขึ้นทะเบียนวิศวกรออกแบบ และการออกใบรับรองวิศวกรทดสอบและตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๕) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบและออกหนังสือรับรองระบบไฟฟ้าภายในสถานบริการก๊าซธรรมชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๖) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การกำหนดบริเวณอันตราย อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า มาตรฐานขั้นต่ำระบบไฟฟ้า การตรวจสอบและออกหนังสือรับรองให้ผู้ตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๗) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ทดสอบและตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๕๔

บรรดากฎหมายข้างต้นนั้นได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทดสอบและตรวจสอบ รวมถึงวิธีการและเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบสถานประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง มีความแตกต่างกันในแต่ละฉบับ และไม่สอดคล้องกับแนวทางการกำกับดูแลในปัจจุบัน

๒.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมันเชื้อเพลิง ตามข้อ ๒.๑ แม้ว่าจะเป็นกำหนดให้ใช้กับเชื้อเพลิงชนิดเดียวกัน แต่ตรขึ้นหรือออกตามพระราชบัญญัติกฎหมายอื่นๆ เช่น พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ทำให้เกิดปัญหาในการตีความและการบังคับใช้ รวมทั้งอาจสร้างภาระแก่ผู้ประกอบการ ผู้ทดสอบและตรวจสอบ และเจ้าหน้าที่ผู้กำกับดูแล เนื่องจากต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการกำกับดูแลและการควบคุมมาตรฐานด้านความปลอดภัยของสถานประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง

๒.๓ การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎหมายลำดับรองที่ต้องมีการปรับปรุงด้วยเช่นกัน ซึ่งเกี่ยวกับ การกำหนดหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ วิธีการ และเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบให้มีมาตรฐานสากลและทันสมัย เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ เพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแล และยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง

๓. สาเหตุของปัญหา

สาเหตุของปัญหาเกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมันเชื้อเพลิงใช้บังคับมาเป็นเวลานาน โดยบางฉบับไม่ได้ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับกฎหมายและแนวทางการกำกับดูแลในปัจจุบัน ส่งผลให้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทดสอบและตรวจสอบ รวมถึงวิธีการและเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบสถานประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงมีความแตกต่างกันในแต่ละฉบับ ขาดความเป็นมาตรฐานเดียวกัน และก่อให้เกิดความยุ่งยากในการตีความ การบังคับใช้กฎหมาย และการกำกับดูแลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสร้างภาระในการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทดสอบและตรวจสอบ

๔. เป้าหมายของการดำเนินการของรัฐ

๔.๑ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ วิธีการ และเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบของผู้ทดสอบและตรวจสอบ

๔.๒ เพื่อยกระดับมาตรฐานวิธีการ และเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบของผู้ทดสอบและตรวจสอบ ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความทันสมัย

๔.๓ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแล และยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง

๕. ผลกระทบหากรัฐไม่ดำเนินการ

๕.๑ เนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับผู้ทดสอบและตรวจสอบแต่ละฉบับในปัจจุบัน มีการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบแตกต่างกัน จึงทำให้เกิดความ

ไม่ชัดเจนในการตีความของกฎหมายและการนำกฎหมายไปใช้ในการปฏิบัติงานของทั้งเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทดสอบและตรวจสอบ

๕.๒ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจประสบปัญหาในการควบคุม กำกับ และตรวจสอบ เนื่องจากต้องอาศัยกฎหมายหลายฉบับที่มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกัน ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๕.๓ ผู้ประกอบการและผู้ทดสอบเกิดภาระและความไม่แน่นอนในการปฏิบัติตามกฎหมาย การมีหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันอาจทำให้เกิดความสับสน เพื่มนับสนุนในการปฏิบัติตามกฎหมาย และเสี่ยงต่อการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง แม้จะดำเนินการโดยสุจริต

๕.๔ การกำหนดหลักเกณฑ์หรือไม่ปรับปรุงกฎหมายให้มีความสอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งได้มีการปรับปรุงแล้วนั้น อาจส่งผลต่อคุณภาพของการทดสอบและตรวจสอบสถานประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งอาจกระทบต่อประสิทธิภาพของการกำกับดูแลด้านความปลอดภัย

๕.๕ กฎหมายไม่สอดคล้องกับการพัฒนาระบบการกำกับดูแลในปัจจุบัน การคงไว้ซึ่งกฎหมายที่ล้าสมัยอาจเป็นอุปสรรคต่อการปรับปรุงกระบวนการทำงาน การพัฒนาระบบดิจิทัล และการยกระดับการให้บริการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๖. แนวทางที่รัฐเสนอเพื่อแก้ไขปัญหา

๖.๑ ปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยยกเลิกหรือแก้ไขบทบัญญัติที่ล้าสมัยหรือไม่สอดคล้องกับกฎหมายแม่บท เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๖.๒ กำหนดมาตรฐานกลางเกี่ยวกับผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมันเชื้อเพลิง โดยกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบให้มีความชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๓ ยกระดับประสิทธิภาพการกำกับดูแลของภาครัฐ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถกำกับดูแล ตรวจสอบ และบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

๖.๔ ลดภาระและความสับสนในการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบการและผู้ทดสอบและตรวจสอบ โดยทำให้หลักเกณฑ์มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ช่วยลดปัญหาการตีความที่แตกต่างและความเสี่ยงจากการปฏิบัติไม่ถูกต้อง

๖.๕ รองรับการพัฒนาระบบการกำกับดูแลในอนาคต โดยปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมกับการนำเทคโนโลยีและระบบดิจิทัลมาใช้ในการกำกับดูแล การติดตาม และการบริหารจัดการข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและการกำกับดูแลของภาครัฐ

๗. ทางเลือกอื่นในการแก้ไขปัญหา

๗.๑ จัดทำคู่มือ แนวทางปฏิบัติ หรือคำแนะนำ เพื่อสร้างความเข้าใจในการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๗.๒ แก้ไขเฉพาะบทบัญญัติที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทดสอบและตรวจสอบ หรือหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มีความแตกต่างกัน

อย่างไรก็ดีทางเลือกอื่นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย จึงไม่อาจรับประกันได้ว่าผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมันเชื้อเพลิงทุกรายจะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด จึงจำเป็นต้องใช้มาตรการบังคับทางกฎหมายเพิ่ม เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ เพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแล และยกระดับผู้ทดสอบและตรวจสอบ ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความทันสมัย